
FOLKETINGET

Europaudvalget

EU-konsulenten

Offentlig

Til: Udvalgets medlemmer
Dato: 17. maj 2017

Kontaktperson:

Morten Knudsen (3695)

Baggrundsnote om debat om EU's fremtid

EU-kommissær Margrethe Vestager besøger Europaudvalget den 19. maj. Hun vil her bl.a. tale om den debat, som Kommissionen har sat i gang om EU's fremtid.

EU-Kommissionen åbnede diskussionen den 1. marts 2017 med offentliggørelsen af et debatoplæg om, hvordan EU skal se ud i år 2025¹. Formålet med debatoplægget er at sætte gang i en bred debat om, hvordan EU efter Brexit skal håndtere en række af tidens største udfordringer såsom migrationspres, terrortrusler, sikkerhedstruslen fra Rusland, eftervirkninger af finanskrisen og manglende borgertillid. Det er samtidig Kommissionens oplæg til EU-landenes stats- og regeringscheferes diskussion om EU's fremtid, som efter planen skal afsluttes på Det Europæiske Råds møde den 14.-15. december 2017.

Kommissionen oversendte officielt oplægget til de 27 EU-landes stats- og regeringschefer allerede den 25. marts i Rom i forbindelse med fejringen af Romtraktatens 60 års jubilæum, hvor de 27 EU-lande kvitterede med vedtagelsen af en højtidelig erklæring om EU's fremtid (Romerklæringen).

---

¹ Debatoplægget blev udsendt i en hvidbog om EU's fremtid den 1. marts 2017 – Kom(2017)2025.

Siden har Kommissionen sat yderligere gang i debatten om EU's fremtid med udsendelsen af to særlige refleksionspapirer om, hvad EU kan gøre for at udvikle den sociale dimension og for at styre globaliseringen i overensstemmelse med EU-landenes fælles interesser og værdier.

Kommissionen planlægger at udsende tre refleksionspapirer mere i løbet af foråret om henholdsvis: ØMU's fremtid (31. maj), fremtidens EU-forsvar (7. juni) og EU's fremtidige finansiering (28. juni).

I. Hvidbogen

Kommissionen opstiller i hvidbogen fem forskellige fremtidsscenarier for, hvad EU skal være for et samarbejde i år 2025.

- 1) Uændret kurs
- 2) Frihandelssamarbejde
- 3) EU i flere hastigheder
- 4) Mindre men mere effektivt
- 5) Meget mere sammen

Scenarierne spænder vidt. I den ene ende af skalaen fortsætter EU ad den nuværende reformkurs, som er sat af Det Europæiske Råd i Bratislavaerklæringen fra september 2016 og Junckerkommissionens tiltrædelsesprogram "En ny start for Europa".

Andre muligheder er at reducere EU til et rent frihandelssamarbejde eller give bedre plads til, at integrationsvillige lande kan gå foran og udvikle EU-samarbejdet i flere hastigheder.

I den anden ende af skalaen opstiller Kommissionen to forskellige scenarier, hvor EU enten samarbejder på færre områder, men til gengæld udstyres med stærkere beslutningsevne og håndhævelsesbeføjelser på disse områder, eller EU går videre end nogensinde på alle samarbejdsområder.

Hvert af de fem scenarier ser på, hvordan EU kan udvikle sig inden for fem centrale politikområder, nemlig det indre marked og handel, den økonomisk monetære union, migration og sikkerhed, fælles udenrigs- og forsvarspolitik og EU's finansiering².

---

² For en mere detaljeret gennemgang af de fem scenarier henvises til EU-note nr. 22 af 13. marts 2017.

II. Refleksionspapirer om EU's fremtid

Udvikling af EU's sociale dimension

Det første refleksionspapir om EU's fremtidige sociale dimension udsendte Kommissionen den 26. april. Refleksionspapiret opstiller tre mulige scenarier for, hvordan EU's social dimension skal se ud i 2025, som går i vidt forskellige retninger:

1) **EU's sociale dimension begrænses til kun at omfatte fri bevægelighed.** EU-landene har her fuldt ansvar for uddannelse og kultur og sørger for en rimelig fordeling mellem borgerne ved hjælp af skatten og velfærdssystemet. EU-lovgivning om beskyttelse af arbejdstagere, deres helbred og sikkerhed, mv. skrottes.

2) **Forstærket samarbejde på det sociale område.** Grupper af EU-lande kan gøre brug af den eksisterende mulighed for at etablere forstærket samarbejde om f.eks. arbejdsmarkedet, konkurrenceevne, erhvervsklima, offentlig forvaltning eller visse aspekter af skattepolitikken.

3) **EU-27 går sammen om at uddybe den sociale dimension** i hele EU bl.a. ved at justere på den nuværende kompetencefordeling mellem EU og medlemsstaterne. EU skal her f.eks. kunne vedtage bindende bechmarks, som kan sikre effektive beskæftigelsespolitikker, undervisnings- og sundhedssystemer og velfærdssystemer. Lovgivningen kunne på udvalgte områder sikre en fuld harmonisering af borgernes rettigheder i hele EU.

Refleksionspapir om styring af globaliseringen

Kommissionen udsendte den 10. maj det andet refleksionspapir, som handler om styringen af globaliseringen. Kommissionen opstiller ikke forskellige optio-ner ligesom i hvidbogen og refleksionspapiret om den sociale dimension.

Kommissionen taler i dette refleksionspapir for, at EU fortsat skal fremme en multilateral regelbaseret verdensorden, hvis man skal gøre sig håb om at styre globaliseringen. Globaliseringen er ifølge Kommissionen gavnlig, når den styres korrekt. De eksisterende internationale regler er dog lang fra at være fuldstændige. Der mangler regler inden for den digitale økonomi og på

---

andre vigtige områder. F.eks. bør EU presse på for at få indført nye regler, som kan forbedre beskyttelsen mod skatteunddragelse, korrupsion, udvinding af ressourcer, skadelig statsstøtte, ulovlige finansielle strømme eller social dumping.

Derudover bør EU fortsat udvikle en afbalanceret, regelbaseret og progressiv dagsorden for handel og investeringer, som åbner markeder, men samtidig styrker den globale styring inden for områder som menneskerettigheder, arbejdsvilkår, fødevarerikkerhed, folkesundhed, miljøbeskyttelse og dyrevelfærd.

Ifølge Kommissionen begynder styringen af globaliseringen dog på den europæiske hjemmebane, hvor EU-landene skal fordele globaliseringens fordele mere ligeligt. Der er f.eks. brug uddannelse af høj kvalitet som i Finland og Estland og aktive arbejdsmarkedspolitikker og effektive fordelingspolitikker, som sikrer social samhørighed og bidrager til bekæmpelsen af social udstødelse som i Danmark og Sverige.

III. Reaktionerne på Kommissionens hvidbog

Især et af scenarierne i Kommissionens hvidbog har afstedkommet kommentarer fra en række EU-lande. Det er den gamle ide om et EU i flere hastigheder, som tillader grupper af EU-lande at gå foran de øvrige lande og etablere et forstærket samarbejde inden for bestemte områder. Ideen har dog altid delt EU-landene, fordi den lægger op til en inddeling af landene i a- og b-hold. Selv om forstærket samarbejde har været en mulighed siden 1999, har det kun været benyttet to gange.

Stats- og regeringscheferne fra Tyskland, Frankrig, Italien og Spanien støtter et EU i flere hastigheder. Det var i hvert fald meldingen, da de fire landes ledere mødtes på minitopmødet i Versailles den 6. marts. Også Beneluxlandene har tilkendegivet, at de ikke er afvisende over for denne ide, men at de foretrækker, at EU-landene bevæger sig fremad i takt med fokus på det indre marked, den social dimension og en stærk og konkurrencedygtig eurozone.

Til gengæld afviser de fire Visegradlande Polen, Ungarn, Tjekkiet og Slovakiet blankt ideen om et EU i flere hastigheder, som de mener vil føre til europæisk disintegration. De fire lande advarer mod forslaget i en fælles erklæring fra den 2. marts.

Meningsforskellene i kredsen af EU-lande skinner da også igennem i Romerklæringen, som blev vedtaget af Stats- og regeringscheferne fra de 27 EU-lande den 25. marts 2017 i forbindelse med Romtraktatens 60 års jubilæum.

Det hedder her:

”Vi vil handle sammen i forskellige hastigheder og med forskellig intensitet, hvor det er nødvendigt, og samtidig som tidligere følge den samme kurs i overensstemmelse med traktaterne og samtidig holde døren åben for dem, der ønsker at slutte sig til os senere”.